

країн, зокрема Грузії, яка за п'ять років повної реконструкції системи охорони здоров'я досягла неймовірно позитивних результатів для своїх громадян.

Список використаних джерел

1. Астахова І. Е., Касьян Є. О. Перспективи загальнообов'язкового медичного страхування в Україні // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2009. № 1. С. 111–115.
2. Базилевич В. Д. Страхувальний ринок України. Київ: Т-во «Знання»; КОО, 1998.
3. Тлуста Г. Медичне страхування в реформуванні системи охорони здоров'я України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. 2014. Вип. 3. С. 65–70.
4. Фазлеєва В. Обов'язкове медичне страхування – важливий елемент соціального захисту населення // Ваше здоров'я. 2005. № 18 (795). 13.05–19.05.
5. Петренко О. Обов'язкове медичне страхування: що нам пропонують – отруту, плацебо чи порятунок? // Економічна правда. 04.04.2007. Ч. II.

*Момотюк Людмила Євгенівна,
доктор економічних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної та виховної роботи;
Національна академія статистики, обліку і аудиту*

ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ВАЛЮТНОГО КУРСУ НА РІВЕНЬ ІНФЛЯЦІЇ

Маніпуляція валютним курсом з метою корекції експортних позицій країни є важливим інструментом у використанні політичних важелів впливу. Безперечно, за ситуації, коли в країні наявний високий рівень безробіття або коли вона здійснює політику експортоорієнтованого зростання, її прагнення послабити власну валюту є цілком виправданим, адже при здешевленні останньої зростає вартість імпорту, тоді як ціни на товари, що експортуються на міжнародний ринок, знижуються, а отже попит на них підвищується. Зростання національного виробництва і ВВП, створення нових робочих місць розглядаються як потенційні наслідки реалізації такої політики. Економіки з ринком, що формуються, можуть також здійснювати девальвацію з метою нарощення золотовалютних резервів, щоб убезпечити себе від настання фінансових криз у майбутньому [1, с. 56]. Кожний із причинно-наслідкових ланцюжків «валютний курс – інфляція» характеризується специфічними особливостями механізму взаємодії елементів макроекономічної системи. Найважливішими з цих характеристик є тривалість періоду між зміною валютного курсу та його впливом на інфляційні процеси, а також характер їх взаємодії. Ці взаємодії за критерієм терміновості можна розділити на **дві групи**, що мають чітко виражені індивідуальні особливості, – **короткострокові та довгострокові**.

До першої групи належить зв'язок валютного курсу та паритету купівельної спроможності [3; 4; 5; 6]. Справді: останнім часом у емпіричній літературі поширена думка про відсутність взаємозалежності коливань валютного курсу та базових макроекономічних показників у короткий проміжок часу [2, с. 181]. Зміна курсу національної валюти веде до зміни поточної структури цін. У результаті рівень цін на національному ринку змінюється, причому змінюється різноспрямовано з курсом національної валюти: зростання курсу веде до зниження інфляції і навпаки.

Характер макроекономічних взаємодій паритету купівельної спроможності залежить від механізму ціноутворення на імпорتنі товари, який домінує в певній країні. У макроекономічній системі з порівняно стабільним рівнем цін і розгалуженою, централізованою торговельною інфраструктурою проявляється тенденція до централізованого встановлення роздрібних цін у великих торгових підприємствах. Причому ці ціни, відповідно до маркетингової політики, утримуються на постійному рівні. У таких випадках коливання курсу, які не перевищують певної межі, не відображаються на поточному рівні споживання. У цьому контексті централізація інфраструктури може бути не тільки державною, але й приватною, заснованою на великих корпоративних системах роздрібною торгівлі.

У разі нестійкої економічної системи з неврегульованою торговельною інфраструктурою роздрібні ціни встановлюються з огляду на фактичні витрати і реагують на всі зміни валютного курсу.

Практика ціноутворення впливає не тільки на механізм формування паритету купівельної спроможності, а й на тривалість лага між зміною курсу і його відображенням у рівні цін. При централізованому механізмі ціноутворення цей лаг є значно більшим [9].

Важливим елементом механізму паритету купівельної спроможності є ступінь конкуренції на споживчому ринку. Значущими є такі її аспекти, як еластичність взаємного заміщення імпорتنих і вітчизняних товарів та насиченість споживчого ринку. На ринках з високим рівнем конкуренції зміна структури цін, пов'язана з динамікою валютного курсу, веде до зміни товарно-грошових потоків на ринку в цілому і зміни рівня цін на глобальному рівні.

Слід зазначити два аспекти прояву цієї закономірності, які можуть зустрічатися як ізольовано, так і одночасно. Перший – **еластичність заміщення товарів вітчизняного виробництва імпортними**. Чим вище це значення, тим активніше буде реагувати ринок на зростання курсу національної валюти, збільшуючи попит на імпорتنі товари й ведучи до зниження загального рівня цін. Другий – **еластичність заміщення імпорتنих товарів вітчизняними**. Чим вище цей рівень еластичності, тим менше вплив валютного курсу на рівень цін. У результаті зростання цін на імпорتنі товари споживчий ринок збільшує попит на товари вітчизняного виробництва, послаблюючи тим самим інфляційний потенціал зростання цін на імпорتنі товари.

Список використаних джерел

1. Резнікова Н. В., Луцишин З. О. Конкурентні девальвації у валютних війнах: фінансові протекції неопротекціонізму // Міжнародна економічна політика. 2013. № 2 (19). С. 48–65.
2. Резнікова Н. В. Теоретико-методологічні підходи до визначення природи економічних дисбалансів в контексті кризових потрясінь // Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і права. 2012. № 1. С. 177–184.
3. Іващенко О. А. Валютні війни XXI століття в контексті конкурентної боротьби за домінування // Реструктуризація глобального простору: історичні імперативи та виклики: зб. тез доп. (19 трав. 2016 р., м. Київ) / за заг. ред. В. Г. Ціватого, Н. О. Татаренко. Київ: ДАУ при МЗС України, 2016. С. 50–52.
4. Іващенко О. А. Глобальні дисбаланси як драйвер трансформації світової валютної системи: полеміка сценаріїв розвитку // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 4. С. 59–66.
5. Calvo G., Leiderman L., Reinhart C. Capital Inflows and Real Exchange Rate Appreciation in Latin America: The Role of External Factors // International Monetary Fund Staff Papers. 1993. Vol. 40, No. 1. P. 108–151.
6. Dooley M., Garber P. Global Imbalances and the Crisis: A Solution in Search of a Problem. 2009. URL: <https://voxeu.org/article/what-did-not-cause-global-crisis>
7. Flood R.-P., Garber P., Kramer C. Collapsing Exchange Rate Regimes: Another Linear Example. 1996. URL: <http://people.ucsc.edu>
8. Момотюк Л. Є. Роль фінансових методів та інструментів у забезпеченні економічного зростання // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2015. № 3. С. 35–41.
9. Reinhart C., Reinhart V. What Hurts Most: G-3 Exchange Rate or Interest Rate Volatility? // Preventing Currency Crises in Emerging Markets; ed. By S. Edwards, J. Frankel. Chicago: University of Chicago Press for the NBER, 2001. P. 73–99.